

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 9.

V Ljubljani 1. septembra 1884.

Leto XIV.

Hrepenenje.

dolino legla je temà,
V njej gosta vlačì se meglà,
In tudi mene je obšlà.

A glej, kakó se za goró,
Tam zadaj sveti prelepó!
O tjákaj hrepenim srèno.

Rudeči žar izzà goré!
Posijaj v temne mi stezé,
Da se pomíri mi sreé.

F. Krek.

Kdor ne uboga, tepe ga nadloga.

Milan je bil svojeglaven deček. Vse se je moralo zgoditi, kakor je on hotel. Stariši so ga zaradi tega večkrat svarili ter ga tudi kaznovali, a bilo je vse zamán.

Necega dne ga pošljejo mati v mlin po moko. Ž njim je šla tudi mlajša sestra Marijca. Kadar prideta do Save, ni šel Milan takój v mlin, nego šel je naravnost k vodi. Namesto njega je šla Marijca mlinarja vprašat, če je že moka somleta.

A Milan si vzame klobuk z glave ter ga položi na vodo, ki ga je nesla kakor ladjico dalje; on sam pa je tekal vedno vstrìe klobuka. Kadar koli je voda hotela klobuk proti sredi zanesti, hitro je deček zgrabil za klobuk ter

je tekel ž njim na prejšnje mesto, kjer ga je zopet spustil v vodo. To ga je zeló veselilo in ponavljal je to igračo.

A pripetilo se je, da je voda večkrat klobuk takó hitro izpodnesla, da je moral Milan za njim do kolena brésti v vodo.

Nekaj korakov od dečka je stal siv starček, ki je dečkovo igračo že dlje časa opazoval. Dejal mu je:

„Zdaj že vender prenehaj! Lehko se ti pripetí, da ti voda klobuk odnese.“

Ali svojeglavni deček se niti zmenil ni za starčkove besede. Zopet spusti klobuk v vodo. V prevelikem veselji je Milan pozabil, da bi tekel za klobukom. Zdajci pride klobuk v majhen vrtinec, kateri ga urno zasúče in proti sredini reke potisne. Milan vidi nevarnost ter skoči za klobukom — ali bilo je že prepozno. Njegov rujavi klobuk je plaval sredi reke ter je dal Milanu za vselej slovó.

Zdaj se je Milan še le ustrašil in solzé so mu zalile oči. A za njim se je nekdo oglasil in dejal: „Kdor ne uboga, tepe ga nadloga!“

Milan strepetá pri tem glasu in se ozrè. In glej! na obrežji je stal še vedno óni sivi starček.

Zdaj gre Milan v mlin in ker je bila moka že somleta, zadene vrečico na rami ter se vrne žalosten in ves pobit domóv. Ko ga je sestra vprašala po klobuku, niti odgovoriti jej ni hotel.

Pot je bil gladek in polzek, ker je predpóludne močno deževalo. Milan je hitel za vrečico in večkrat se mu je pripetilo, da bi bil skoraj padel. Marijca, ki ga dohajati ni mogla, klicala mu je: „Milan, hodi počasi, da ne padeš!“ Ali deček se ni brigal za sestro.

Zdajci prideta do prélaza. Milan se ozrè in reče Marijci: „Glej, Marijca! kako bodem skočil z vrečico.“

„Ne skakaj!“ zavpije mu sestra.

Ali Milan je bil že skočil. Pa o joj! Noga se mu je izpodtaknila in na ónej strani plota je ležal ubogi Milan na tleh.

Ondu izza vrta se zasliši glas: „Kdor ne uboga, tepe ga nadloga!“ Bil je kmet, ki je pobiral ovočje ter pri tej priliki vse videl in slišal, kar se je zgodilo.

Marijca vsa prestrašena prihití in vidi vrečo odprto in po tleh razsipano moko.

„Kaj bodo mati rekli?“ reče in se joka. Tudi Milan je jokal, a nobene besede ni zinil. Z rokami sta pobirala moko in jo devala v vrečo, ali dobra četrtnina vrečice je ostala prazna.

Jezen in s solzámi v očéh ni hotel Milan iti mirno domóv, nego hitel je, kolikor ste ga nogi nesli.

Skrbna Marijca mu zopet kliče: „Počasi hodi, Milan, da ne padeš!“ A tudi zdaj ni hotel slišati Milan svoje sestre Marijce.

Ko zagleda Milan hišo, spusti se po polzkem potu kar v dir. Ali komaj naredí par korakov, izpodrsne mu in deček pade z vrečico v globoko blato.

Zopet se je vreča odprla in moka izsula. Pridna Marijca je prihitela ter neubogljivemu bratcu dejala:

„Milan! ali ni óni moř prav imel, ko ti je dejal: Kdor ne uboga, tepe ga nadloga!“

Z umazano obleko in skoraj prazno vrećico je prikrevsal Milan domóv.

Mati so se zeló ustrařili, ko so videli vse to. In ko jim je Marijca povedala, kako se je vse to zgodilo, nagrbanćilo se jim je ćelo, stopili so k Milanu, prijeli ga za roko in mu rekli: „Milan!“

In Milan je vzdignil roki k materi ter jih skesano prosil: „O mati, odpustite mi; nikdar ne bodem več kaj takega storil!“

Te besede so mater ganile, da ga niso kaznovali, kar bi bili drugaće storili.

Milan se je poboljšal ter bil od sih dob ves drugaćen deček.

Miljenko Devojdán.

—x—

Kar dobrega storiř, pri Bogu plaćilo dobiř.

Ob kraji neke vasi je stala ubořna koća. V njej je živelá siromařna in bolna mati s sinom Radovanćkom. Že mnogo mesecev je leřala bolna v postelji zavoljo hude rane na nogi, katera jo je takó skelala, da se ni mogla niti ganiti z mesta. Mnogo je že potrořila na razlićna zdravila, a vendar jej ni bilo boljše. Zato je nastala velika bėda v siromařnej koći. Mati je bila jedina, ki je sluřila kruha sebi in sinu Radovanćku, a tega zdaj ni mogla nikakor. Vsled tega je bil njen stan toliko bridkejři in řalostnejři. Kolikokrat je bridko zajokala, ne toliko zaradi bolećine na nogi, nego zaradi tega, ker ni mogla sinu dati, ćesar mu je bilo treba.

Tako je minulo več bridkih dni. In glej! zopet mine jeden dan. Mine predpóludne, in v cerkvenem zvoniku udari ura dvanajst. Radovanćek odmolvši „angelsko ćeřćenje“ in priporoćivši mater in sebe ljubemu Bogu, sede za mizo, da bi juřinal. řalostno gleda zdaj ubogo mater, zdaj kosec suhega kruha, ki ga je drřal v roci. Zeló je bil laćen. Ravno je hotel ugrizniti kruh, ko nekdo potrka na vrata. Radovanćek takój skoći izza mize, pogleda v veřo in vidi siromaka starca s sivo brado in palico v roci; jedva se je drřal po konci.

„Kaj bi radi?“ vprařa Radovanćek ubozeга starca.

„O kaj bi rad? Siromak sem star. Sedemdeset in devet let mi je na hrbtu, a nimam nikogar na vsem svetu, razven Boga v nebesih in dobrih ljudi, ki imajo srce za siromake. Ali bi ne mogel dati kosec kruha vbogajme ubogemu siromaku?“ prosil je starec s slabim in tresoćim glasom.

„O dā dā — tukaj — vzemite kosec kruha!“ To rekři, pomoli stareu kos suhega kruha, ki ga je drřal v roci in ga je malo poprej hotel řeljno snėsti.

Starec vzame kruh, zahvali se ter pogleda dećku v lice. Takój je spoznal, da je deček řalosten in ima objokane oći.

„Deček moj ljubi! tebe mori velika bėda; povej mi, kaj ti je?“

„O řalosten sem, ker mi mati leři že dolgo bolna v postelji in nobeno zdravilo jej ne pomaga.“

„In kakřna bolezen mući tvojo mater?“

„Noga jej je vsa otečena in ranjena, da se sirota niti ganiti ne more.“
 „Noga? Hm, hm! Če bi jaz znal? Nu, nekaj mi pade na um,“ reče starec, držeč se z roko za brado.

„Kaj, kaj? Morda kako zdravilo? Prosim vas, povejte mi ga, morda ozdravi moja mati.“

„Dà, dà, deček moj dragi, niso vsi ljudje jednaki, a tudi boleznì so zelo različne. Povedati ti hočem, kaj mi je palo na um, ali to, kakor da bi ti ne bil povedal. Bil sem še mlad in služil za hlapca v nekej graščini. Necega dne je obolèla moja milostiva gospa zelo nevarno, in to tudi na nogi. Noga jej je bila silno otečena in strašno ranjena. Zdravniki so jo dolgo zdràvili z različnimi zdravili, ali bilo je vse zamán. Bolezen ni hotela na boljše. Naposled jej rekó zdravniki še to: „Močite cunje v mrzlej vodi, in obvezujte si ž njimi oteklo nogo.“ In glej čuda! Ni še preteklo dobrih deset dni, in moja milostliva gospa je bila popolnem zdrava. Ali kakor sem poprej rekel, boleznì so zelo različne“

Čudno se je zdelo Radovančku, da bi sama čista hladna voda v boleznì pomagati mogla. Nu bilo temu kakor mu drago, on je to vse povedal svojej materi.

Bolna mati zmajé z glavo in reče: „Kdo ve, če ni dobri Bog bistro vodo tudi zato ustvaril, da se ž njo boleznì ozdravljajo? Poskusimo! Za vodo ni treba nobenih novcev, a tudi to vem, da imava še kako cunjo pri hiši.“

Radovanček takój skoči in pripravi vse, kar je bilo potrebnega. Ni minulo še deset minut, in noga je bila obvita z mrzlo in mokro cunjo. Ko se je jedna cunjá ogrela, zamenj jo takój dobri Radovanček z drugo. In glej! mine ura, mineti dve, in materi je vedno boljše in boljše. To je Radovančka takó razveselilo, da je pozabil na glad, ki ga je mučil v praznem želodci, in na vse druge nezgode, ki so ga nadlegovale. Jedina misel mu je bila, kako bode lepo in dobro, ako mu ljuba mati ozdravi.

In res! komaj sta pretekla dva tedna, mati že stoji na nogah in hodi po sobi; preteče še štirinajst dni, in od boleznì ni več nobene sledi.

Zdaj ni bilo srečnejših ljudi na svetu od te dvojice. Nепrestano sta hvalila ljubega Boga, kateri jima je poslal tako čudnega zdravnika.

Poslov. I. T.

Večer na ptujem.

Tiho, o tiho vse je okoli,
 V miru narava sladkem že spí;
 Tiha je gora, mirni so dólí,
 V meni pa žalno sree budí.

Daleč po sveti zvézdice mile
 Vaša svitloba v noči žari;
 V krajih domačih tudi svetile
 Nekdaj ste meni mnoge noči.

Ko se oziram v sinje višave,
 Zvézdice svitle prijazno žaré,
 Sreče spominam prejšnje se prave,
 V srci me čuti novi težé.

Zdaj pa na ptujem v tihej samóti
 Sam in otožen z vami bedim;
 Vedno, o vedno v takej tihoti —
 V srečno domovje priti želim.

Savo Zorán.

Henrik Ferstel.

Med najodličnejše stávbinske umetelnike (arhitekta) našega cesarstva sme se po pravici poleg Hansena in Schmidta prištevati tudi Henrik Ferstel, katerega podoba imate denes pred seboj.

Henrik Ferstel se je porodil v 7. dan julija 1828. leta na Dunaji. Oče mu je bil uradnik narodovne banke. Prva skrb mu je bila sina vzrediti si po ónih načelih, po katerih se ne vzobrazuje samó um otroški, nego tudi srcé in značaj. Henrik je hodil najpred v domačo ljudsko šolo, pozneje v tedanjo realko, ki je bila spojena s politehničnim zavodom. V treh letih je zvršil rečeno šolo z najboljšim uspehom ter je stopil v politehniko t. j. učilnico raznih umetelnosti. Ali njegov duh, ki se je popenjal do višjih stvari, zadovoljen ni bil s tem, kar se je učilo v politehniku. V tem, ko je bil učenec rečenega zavoda, obiskoval je tudi ob enem slikarsko učilnico na

akademiji vzbrazovalnih umetelnosti ter je hodil poslušati različna predavanja na vseučilišče. Zvršivši tehniko, stopil je Ferstel v akademijo, kjer sta bila Siccardsburg in Roesner njegova učitelja. V tej dóbi je nastopilo za Avstrijo osodepolno leto 1848., v ka-

velikim veseljem pristopali meščani vseh stanov, mladina višjih šol in njeni učitelji, cesarski uradniki in mnogi plemenitniki ter so se „narodne stražnike“ imenovali. Taka narodna straža je bila v rečenem viharnem letu tudi pri nas v Ljubljani. Dunajski vseučilišniki in njeni učitelji, stopivši v tako narodno stražo, dali so si imé „akademična legija.“ V to legijo se je bil zapisal tudi Henrik Ferstel. Njegov oče je bil v tej dóbi prestavljen v Prago, in vsa njegova obitelj je morala za njim. Ali že takój drugo leto se je vrnil Ferstel na Dunaj ter nadaljeval nauke, kolikor je mogel v tedanjih razmerah.

Zvršivši nauke na akademiji, podal se je Ferstel v umeteljniško delarnico svojega strijca Staché-ja, ki je bil odličen stavbinski umetelnik kneza Kinski-ja in ustanovitelj krasnega poslopja za umetelnike na Dunaji. Mnogi dragoceni izdelki so vzbudili pozornost na njega in meseca septembra 1854. l. je prejel cesarsko denarno podpora, da je mogel potovati v Italijo ter ondu popolnem zvršiti nauke, katerih je treba stávbinskemu umetelniku. V tem letu je bilo razpisano vabilo za oglaševanje stavbinskih umetelnikov, ki bi napravili načrt

terem so se uprta ljudstva in térjala večje slobode in novih pravic. Najstrašnejši uporniki so bili v glavnem mestu našega cesarstva, na Dunaji. Da bi se zadušila ustaja in odstranilo divje razsajanje upornikov, naredila se je neka narodna straža, katerej so z

za „Votivno cerkev“, ki se je imela zidati na Dunaji v spomin na srečno in čudovito rešitev 1853. l. našega presvitlega cesarja Frana Josipa I. Pet in sedemdeset načrtov je bilo poslanih; prvi in najodličnejši arhitekti iz vse Evrope so se bili vdeležili rečenega vabila in poslali svoje izvrstno izdelane načrte. Ali vzprejet je bil le jeden sam načrt in to od našega, takrat še mladega, domačega umetelnika Henrika Ferstel-na. Njegovemu načrtu je bilo prvo darilo. In po tem načrtu je zidana prekrasna „Votivna cerkev“ v gotskem zlogu na Dunaji, ki je jedna najlepših cerkv v našem stoletji. Zidali so to cerkev nad 20 let in v 24. dan aprila 1879. leta, v dan petindvajsetletnice cesarjeve srebrne poroke, bila je slovesno odprta.

Ker vam smo podobo te prekrasne cerkve prinesli v letošnjem „Vrtci“ (glej štev. 3, str. 41), zdelo se nam je primerno, da vas seznanimo tudi z domačim umetelnikom Ferstel-nom, po čegar načrtu in vodstvu je cerkev sezidana.

I. T.

Prijateljci.

Daleč v nekem gozdu je stala samotna gozdarjeva koča. V njej je živel oče z hčerko Anico, ki je bila nekako okoli 12 let stara. Anici je bilo v gozdu večkrat dolgčas, ker ni imela nikogar, s komur bi se mogla po otročje razgovarjati in malo poigrati. Noben otrok ni prišel k njej, a tudi ona ni prišla k nikomur, ker je bila najbližja vas več nego pol ure daleč od gozdarjeve koče.

Necega dne ugleda blizu očetove hiše ubogo deklico, ki je jagode nabirala. Takój skoči k njej in se začne razgovarjati ž njo. Deklica se je Anici zelo dopala, zatorej jo prosi, da bi večkrat prišla v gozd in se ž njo malo igrala.

„O dà, prav rada,“ reče Jagica, „ako mi bodo le moji stariši dovolili.“

„Dobro, povej svojim starišem domá, da ti bode prav prijetno pri meni. Vselej bodeš pri meni južinala, in dala ti bodem tudi svojo staro obnošeno obleko.“

Za tri dni je prišla Jagica prvič k Anici. Bila je tiha in zelo pohlevna deklica. Anici in njenemu očetu se je takó prikupila, da skoraj niso mogli biti brez nje. Vselej, kadar koli je prišla, bila jima je ljuba in draga. Obe deklici ste si bili v kratkem času najboljši in najzvestejši prijateljci.

Minul je dan za dnevom, minulo je leto. Jagica je prihajala še vedno vsaki teden po dvakrat k gozdarjevej hčerki, in Anica jo je vselej že težko pričakovala. Vselej jo je prav prijazno vzprejela in pogostila.

Necega dne ste si igrali v sobi. Še le na večer je otišla Jagica domóv. Ko je otišla, zapazila je Anica, da jej je izmanjkalo rudečega, svilenega robca. Iskala ga je po vseh kotih, a ni ga bilo nikjer. Zнала je dobro, da ga je malo poprej še imela, ali zdaj — ni ga in ni ga, kakor bi bil propadel v zemljo. V sobi pa ni bilo nikogar razven uboge Jagice. Nihče drugi ga ni mogel vzeti, nego le ona. „Dà, dà, ona ga je skrivaje vzela. Fej! Sram je bodi!“ reče Anica, trdno misleč, da nihče drug ni robca ukradel, nego njena prijateljica, sirota Jagica. Takój drugi dan jej pošlje listek, v katerem jej

piše, da naj nikoli več ne pride k njej, ker jej je včeraj bil ukraden njen lepi sviléni robec.

Jagica prebravši listek, bridko zajóka od žalosti. Zeló, zeló jo je bolelo, da njena prijateljica takó nepóšteno misli o njej.

Preteklo je štirinajst dni in pri gozdarji so snažili sobe. Pri tem opravilu je bilo treba vso hišno opravó premakniti.* Kakó se prestraši Anica, ko nenadoma ugleda sviléni robec, o katerem je mislila, da je bil ukraden. Ležal je za neko nizko omaro.

„Uboga Jagica! Koliko krivico sem ti storila! Zakaj li nisem poprej vse bolj natanko preiskala, predno sem napisala in odposlala oni listek? Nè, nè, jutri moraš zopet k meni!“

Hitro sede za mizo in napiše listek, v katerem jo prosi odpuščenja, ker je bila tako nepredvidna, da jo je tatvine obdolžila. Prosi jo tudi, da naj zopet pride k njej, ker je težko težko pričakuje.

Ali Jagice ni bilo nikoli več. Napisala je Anici sledeči listek:

„Draga prijateljica!

Marsikatero dobroto si mi storila in večkrat veliko veselja naredila. Za vse to sem ti od srca hvaležna, ker sem uboga sirota. Ali bridko si me tudi razžalila, česar nikoli ne morem pozabiti. Jaz nisem družega imela, nego poštenje, in to jedino, kar sem imela, vzela si mi ti, naredivši me za tatico. Mar misliš, da kaj tacega nas uboge sirote ne boli? Moj oče te prosijo, da bodi v prihodnje previdnejša, ter boljše pazi, predno kaj izgovoriš ali storiš. Lehko je vzeti človeku dobro imé, a nazaj mu ga dati in oprati iz njega madež, s katerim ga smo očrnilí pred ljudmi, to je silno težavno, in tega tudi ti storiti ne moreš.

Jagica.“

Da se je Anica, prebravši ta listek, bridko razjokala in svojo nepredvidnost zeló obžalovala, tega vam niti omenjati ni treba.

Poslov. I. T.

— x —

Pozdrav.

Pozdravljam te Savinjski dól,
Moj ljubi rojstni kraj,
Pozabil te ne bom nikól',
Predragi zémski raj!

Pozdravljam starši vas sréno,
Ki ste vzredili mé,
In vas, prijatelji gorkó,
Ki ste vodili mé.

Pozdravljam tebe hišica,
Kjer sem porójen bil,
In tebe mila cérkvica,
Kjer sem imé dobil.

Pozdravljam te, o bistri vál,
V Solčávi ti je vír,
S teboj sem nekdaj se igral,
Moj ljubljenee si zmir.

In še enkrát, moj zémski raj,
In hiša ljubljena,
In cérkvica, presvéti kraj,
Mi bod' pozdravljena!

Fr. Savinjski.

— x —

Otročja ljubezen.

Mati Brdnica je odgojila troje otrok, dva sinova in jedno hčerko. Starjšemu dečku je očitala, da rad postopa in da ga le glad domov prižene, kakor psa; a mlajšega je svarila, naj ne bode lokav in potuhnen, kakor mačka. Hčerki je rekla: „Ti si kakor kokoš, vse bi razbrskala in razmazala. Vender ljubila je vse tri, skrbela za vse in od vseh pričakovala, da jej bodo, kadar jej onemoreti roki, ljubeznjiva podpora. Postara se ona, a otroci odrastejo in izroči jim imovino. Obišče jo necega dne potem soseda ter jo vpraša, kakó jej grè?”

„Slabo!“ reče žena trpko se nasmehnivši. „Glej, tri otroke sem ti vzredila, s trudom jim nekaj pridobila, nato pa jim vse izročila; a zdaj me nihče ne pogleda, nobenemu se ne vzljubi, da bi se malo pogovoril z menoj, in shrambe mi zapirajo pred nosom.“

„Pa ti je dolg čas, ker si takó sama,“ pristavi soseda.

„Nú zmotim se s čim ter kaj pečkám, da ure hitreje gredó; poleg tega tudi nisem brez družbe. Vsak dan po dvakrat ali po trikrat me obiščejo jeden pes, jedna mačka in jedna kura.“

„Lej,“ pravi soseda, „ker te tvoji otroci prezirajo, imajo te živali rade.“ Zasmije se žena in reče:

„Rade pač prihajajo k meni, a zakaj? Časi po kako jajce ubijem ter lupine shranim, to je za kokoš. Pri kosilu ali večerji mi ostane po kak drobinec kruha ali v lonci na dnu malo jedi, to privabi psa in mačko, da polizežata in pospravita ostanke. Da tega ni, prestale bi tudi živali prihajati k meni.“

Vilko.

Gospodar in hlapec.

(Narodna.)

Imovit a skop gospodar je imel zvitega in premedénega hlapca. Živela sta v hribih, daleč od cerkve; zato nista mogla hoditi k maši obá: jeden je ostal vselej doma, da je čuval hišo. Vrstila sta se: to nedeljo je šel k maši gospodar, a prihodnjo hlapec.

„Kaj so oznanili gospod župnik?“ vpraša hlapec gospodarja, prišedšega neke nedelje iz cerkve domóv. „Ta teden bode vsak dan post, dejali so gosp. župnik“, zlaže se skopuh. Ubogi hlapec se je moral ves teden postiti, a poleg tega še trdo delati. Ali v tem je mislil in mislil, kakó bi gospodarja izplačal, da ga ja takó osleparil.

„Kaj so pa danes oznanili gosp. župnik?“ vpraša gospodar hlapca prihodnje nedelje.

„Oznanili so, da bode ta teden vsak dan praznik,“ zasolí jo lokavi hlapec gospodarju. In takó sta ves teden praznovala, jedla meso in pila vino, a delala nista ničesar.

Gospodarja je to izmodrilo, da ni od sih dob nikoli več skušal slepariti hlapca.

Zapisal Josip Rósa.

Žalostna predica.

Predica sem in nit vrtim,
 Še mlada pa v skrbéh živim ;
 Umrli so mi starši že,
 In nimam brata, ne sestré.

Sirota zapuščena vsa
 Sedim tu žalostna domá.
 Solzé na prejo mi tekó,
 Obleka žalna bode to.

Vesolja za-me tukaj ní,
 Tolažba ena me živí :
 Ko v črni grob se vléгла bom,
 Prišla bom k svojim v ljubi dom.

A. Proprtnik.

Zgodovinsko - mestopisni obrazci.

(Spisuje P. F. H.)

XIV. Ljubljana.

„Stara tam stoji Ljubljana,
Vse dežele kinđ in kras,
Mati sinom slavno znana.“
(Valjavec.)

Po okolici, kjer se razprostira denes močvirje, stalo je v starodavnih časih jezero, ki se je počasi izpremenilo v močvirje. Pred nekaj leti so bajé na tem kraju zaslédili ostanke starodavnih stavb na koléh; našli so tudi raznovrstnega orodja iz kamena in bróna. Vse to nam kaže, da je bila ljubljanska okolica obljudena vže v starodavnej, prazgodovinskej dóbi. Katera ljudstva so se tú najpred naselila, določiti se ne da.

Stari zgodovinarji stavijo naselitev v zvezo s právljico o Argonavti h. V starodavnem boetskem mestu Orkomenu — také pripovedujejo — vladal je kralj Atama. Po smrti svoje prve žene Nefele se je zaročil z Ino. Ta je nago-varjala supruga, naj bí otroka iz prvega zakona, Friksa in Helo, daroval bogovom. Rajna mati pa se je usmilila otročičev ter jima poslala zlatega ovna, ki je znal leteti po zraku. Friks in Hela sedeta na zlatega ovna ter bežita preko morja v zlato deželo Kolhido. Hela pade z ovna v morskó ožino, ki loči Azijo od Evrope. Po njej se je zvalo to morje Helespont. Friks srečno dospeje v solnéno deželo Kolhido na vzhodnem kraju črnega morja. Kralj Aet ga prijazno vzprejme ter mu dá svojo hčér za ženo. Friks je daroval zlatega ovna bojnému bogu Areju, a zlato runo je obesil v sv. gaji. — Kralju Aetu je bilo prorokovano, da bode vladal toliko časa, dokler bode visela zlata runa v gaji. Zatorej je ukazal gozdič ograditi z močnim zidovjem, a za stražo je postavil velikanskega zmaja in dva ogenj iz nosnic švigajoča bika.

V Orkomenu je nasledoval kralja Atama njegov brat Kretej. Za njim bi bil moral vladati njegov sin Ezon. Ali mlajši sin Pelija mu s silo vzame kraljestvo ter ga zapodi iz mesta; njegovega sina Jazona pa vzame strije zopet k sebi. Da bi ga strije z lepim načinom spravil s poti, reče mu, naj gre v Kolhido po zlato runo.

Jazon, želeč pokazati svoje junaštvo, vzprejme z veseljem to ponudbo. Najslavnejše grške junake vzame s seboj. Bilo jih je vseh skupaj petdeset móž. Najbolj znani so: Heraklej, Tezej, Pírotej in slavni pevec Orfej. Slavni junaki si dadó narediti veliko ladijo Argo, po katerej se odpeljejo proti vzhodu. Po mnogih slavnih činih so srečno dospeli v Kolhido.

Jazon gre kar naravnost h kralju Aetu ter ga prosi za zlato runo. Kralj mu jo obljubi, če se s slavnim junaškim činom pokaže junaka. Veli mu namreč izorati štiri orale ledine z divjima bikoma, ki puhtita ogenj iz nosnic, obsejati jo z zmajevimi zobmi in pobiti velikane, ki bodo vzrastli iz njih, potem pa še umoriti zmaja, ki čuva runo.

Jazon je izvršil vse te junaške čine s pomočjo kraljeve hčere Medeje, katerej je obljubil, da jo vzame v zakon. Dala mu je namreč čarobno mazilo, ki ga je varovalo zmajevega ognja. — Ker pa kralj ni hotel dati zlate rune Jazonu, nego nameraval je junake umoriti in ladijo zažgati, pelje po noči Medeja svojega ženina v gaj in mu izroči zlato runo. Potem jo junaki po

noči hitro odrinejo iz Kolhide. Kadar kralj v jutru zvé, da so Grki odšli, udari jo za njimi. Še le na ustji Dunava jih doide. Medeja zdaj umori in razkosa svojega brata Absirta, katerega je vzela s seboj ter pomeče razkosano truplo v morje. Aet spozna ostanke svojega sina; prične jih loviti po morji, da jih spodobno pokoplje. S tem se toliko zamudi, da so mu ušli Argonavti. Peljejo se po Dunavu, iz Dunava krenejo v Savo, iz Save pa v Ljubljano.

Dospevši pozno na jesen v kraje, kjer stoji danes „bela Ljubljana“, postavijo si begoči Grki bivališča, katera so utrdili. V njih so našli zavetje pred hudim mrazom in sovražniki. Iz ljubezni do svoje domovine je zval Jazon to naselbino Hemonijo ali Emono. Od Vrhnike, izvira Ljubljanice, prenesó svojo „argo“ v jadransko morje. Po mnogih nezgodah dospejo srečno v svojo domovino. — Tako slóve pravljica o Argonavtih in začetku ter imenu Emone.

Zgodovinsko znamenita za nas je ta pravljica v tem oziru, ker nam kaže, da so vže v starodavnih časih znali pot po Dunavu, Savi in Ljubljanici do jadranskega morja. Po tej poti so se narodi naseljevali, in tudi tržili. Od nekdanjih časov je pretrpela naša dežela razne vnanje izpremembe; tudi njeni prebivalci niso ravno isti ostali. Mnogi stari spomeniki kažejo, da je bila večina prvotnih stanovancev, Tavriski in Panonci, slovanskega rodú. Od juga so segali vmes Japodi, od zapadne strani pa Kelti.

V zgodovini se Emona ne omenja v 12. stoletji, to je od leta 1250—32 pr. Kr. — Onega leta je podjarmil rimski cesar Avgust Oktavijanij Japode, razrušil po hudem in krvavem boji njih glavno mesto in trdnjavo „Metulum“ (sedaj Lož). Od tod jo je udaril v Panonijo, kjer je stala Emona. Tako so prišli tudi naši kraji pod Rimljane.

Za časa Oktavijana Avgusta je pripadala Kranjska deloma k Panoniji, deloma k Iliriji. Emona je stala s prva v Panoniji, pozneje (v 3. stoletji) je bila središče za „malo Karnijo,“ ki je pripadala k Italiji.

Emona je veljala za imenitno postajo na trgovskem in vojaškem potu med Dunavom in jadranskim morjem. Bila je prvo mesto na vhodu v lepo Italijo. Od tod je držala cesta iz staroslavnega Ogleja proti Sisku, proti Ptujem in na Koroško. Vožnja po Ljubljanici in Savi je bila tudi jako živahna. Mesto se je pod rimskim gospodstvom jako lepo razevelo skozi celih štiristo let.

Bilo je tudi za silo utrjeno. Izkopani spomeniki in novi nam svedočijo, da so bili Emonci imoviti. K svojim stanovalecem je dobila Emona tudi mnogo rimskih naseljencev, ž njimi pa tudi rimske bogove. Vzlasti so tu častili boginjo Dijano.

Oholi Rimljani so se kruto obnašali do svojih podložnikov, in so deželam nakladali visoke davke; zato so se podjarmena in svobodeželna ljudstva poskušala osvoboditi neljubega jarma. Med 6.—9. leta p. Kr. se vzdignejo ljudstva ob Savi pod poveljstvom dveh Batonov in Pineza. Jeden Batonov odgovori Tiberiju, ki ga je vprašal po vzroku vstaje, takó-le: „Ker, Rimljani, ne pošiljate pastirjev in psov, da bi čuvali čredo, nego deroče volkove!“ Z največjo silo so Rimljani zadušili upor. Emona se te vstaje ni vdeležila. Kmalu potem se v Emoni posadka sama upré svojemu poveljniku. Strašno pustoši po okolici. Cesar Tiberij pošlje svojega sina Druza v Emono, da pomiri uporno posadko, kar se zgodi okolo 15. leta p. Kr.

Tekom časa je videla Emona v svojej sredi tudi več rimskih cesarjev. Ko je Trajan premagal Dake, mudil se je na poti v Italijo tū; tako tudi Hadrijan o priliki svojega popotovanja po deželah. Mark Avrelij je pregnal iz teh krajev Markomane in Kvade tjā za Dunav.

Tudi luč krščanske vere je zgodaj zasijala po teh krajih. Ker je stala Emona ob cesti proti podunavskim deželam, vrjetno je, da je vže sv. Hermagora, prvi oglejski škof, poslal mašnike in dijakone v Emono. Okoli 284. leta je tū storil mučeniško smrt sv. Pelagij, mladeneč plemenitega rodū. Lastnega škofa vender mesto ni imelo do 4. stoletja. Prvi se nahaja sv. Maksim; bil je 381. leta na oglejskem cerkvenem zboru. Da se je krščanstvo lepo razcvetelo v 4. stoletji v Emoni, svedočita nam tudi dva lista cerkv. očeta sv. Jeronima do emonskih devic, in pa do Antona, miniha v Emoni. Vender ni bila še popolnem krščanska. Ko je namreč 388. l. oblegal vojskovodja Maksim mesto, prihiti Teodozij in ga premaga. Udano mesto vzprejme slovesno „vernega cesarja“ Teodozija. Velikanske slovesnosti so se vršile zmagovalcu na čast. Razven starešinov, belo oblečenih, in kerščanskih duhovnov so mu stopali naproti tudi poganski žrtovniki s škrlatom ogrneni. Še dva škofa Emonska sta nam znana: Patricij (l. 579.) in sv. Flor. (599).

V petem stoletji se je vršilo preseljevanje narodov. Kaj je trpela za ónega časa naša domovina, ne da se povedati.

Najhuje so pa še divjali divji Huni. Najmogočnejši njih kralj Atila, ki se je zval „šiba božja,“ pridrvi s svojimi ropoželjnimi, divjimi tolpmi v te kraje. Požgane vasi in razdjana mesta so zaznamovale njegovo pot. Jednaka osoda je zadela tudi Emono. Bogato, krasno mesto je bilo v kratkem prah in razvalina (okolo 452. l.) Na tak žalosten način je izginila Emona iz zgodovine.

Severna in vzhodna ljudstva, ki so drla proti jugu in zahodu preko naše domovine, pomandrala so tudi večino prejšnjih stanovalecev. A prvotni slovanski živelj se je pomládil s prihodom novega slovenskega naroda (v letih 551—592.) Naselil se je poleg Drave, Rabe in Mure, Save in Soče — med Dunavom in jadranskim morjem. V teh mejah so se ohranili Slovenci še do denašnjega dné, če tudi se so meje po pritisku Nemcev, Madžarov in Lahov nekoliko stisnile.

(Dalje prihodnjič.)

— x —

Iskrie.

(Poslovenil P-ov.)

Človeško življenje ni družega nego podoba križev in trpljenja; blagor mu, kdor se privadi vseh britkosti. Veselje in sladkosti so také redke, da pomanjkanje britkosti imenujemo — srečo.

Naša sreča: to je bolj ali menj utolažena nesreča.

Življenje je sladko; a plemenitemu človeku je čast še sladkejša, nego samo življenje.

Ljubezen ima tak značaj, da je ne moreš tajiti, kjer je; niti jo moreš hliniti, kjer je ni.

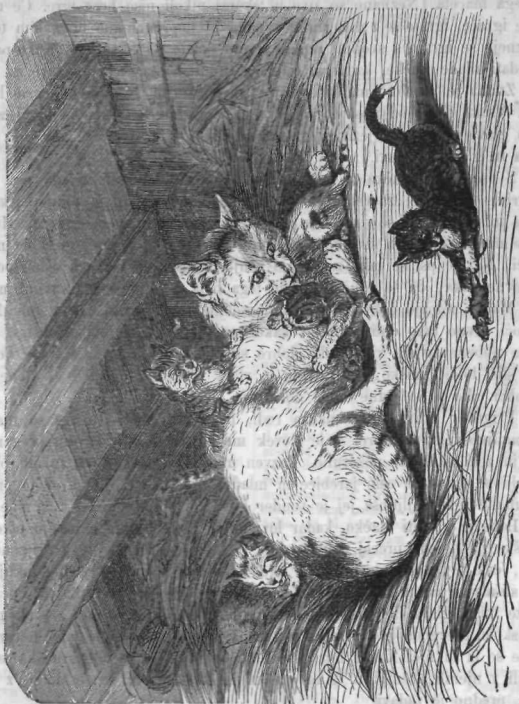
— x —

Prirodopisno-natoroznansko polje.

M a č k a.

Mačka je lepa in skoraj pri vseh ljudéh priljubljena žival. Nje prava domovina je Egipt, ker že stari pisatelji omenjajo, da jo je bilo ondu že v starodavnih časih videti. Egipčani so imeli mačko v velikih

častéh, kakor nam to še danes pričajo mnoge podobe in napisi po starih spomenikih. Iz Egipta so dobili mačko najpred Arabei in odtod se je pozneje razširila po vsej Evropi.

Mačka, da-si lepa in krotka žival, vender ni pri ljudéh v najboljšem glasu. Očitajo jej, da je hinavka, da spredaj liže, od zadej praska, da je bolj privržena hiši, nego človeku, da je zvita in prekanena tatica ter jej človek ne sme nikoli prav verovati. Mnogo tega je resnica, ali vender stoji tudi to, da je mačka človeku jako privržena, ako se človek z mačko rad pečá in ž njo lepó ravna. Mačka ima svoje mlade neizmerno rada, vedno jih liže in čisti. Dokler mladi še sesajo, zapusti jih samó takrat, kadar gre jest. Vsako žival odpodí od svojega gnezda, še celó človeku ne pusti rada mladih v roke jemati. Kadar so v nevarnosti, prenese družega za drugim v várnejši kraj. — In kako lepe in prijetne so mlade mucke! Ni je skoraj prijetnejše živalice od mladega mačeta. Neznano so žive in skoraj nikoli niso brez igre. Če nimajo druge igrače, igrajo se z materinim repom, ki neprenehoma miga sim ter tjá, a pozneje se igrajo s svojimi repki, ki jim delajo veliko zabave. Kako prijetno je gledati mlade mucke, kadar se valjajo po tleh in druga drugo lové za repke.

Znana je posebno mačkina čistost in snažnost. Neprenehoma se liže in snaži. Vsaka dlaka od nosa do konca repa mora biti lepó gladka in čista. Ker se po glavi ne more z jezikom gladiti in česati, liže si šapice, ter se ž njimi umiva in gladi po glavi.

S psom živi mačka v velikem sovraštvu. Kadar koli ugleda psa, takój se zgrbí, oči se jej zasvetijo in že od daleč puha nanj in pljuje. Ako ima mačka mlade, zakadí se v vsacega psa, ki pride blizu njenega gnezda. Hipoma mu je na glavi ter ga strašno obdeluje s kremplji in najbolj méri na nos in na oči. Naj se psi še tako zaganjajo vanjo, s kremplji vsacega ošine po nosu ter mirno čaka, da se psi naveličajo tega boja in otidejo s krvavimi nosovi.

Mačke nimajo dobrega voha, a posebno dober imajo vid in sluh. Mačke po noči ravno tako dobro vidijo, kakor po dnevi. A še boljše slišijo. Ni je morda nobene živali, ki bi tako dobro slišala, kakor mačka. Na več korakov daleč sliši hoditi miško, še predno jo vidi. Posebno čutljive so njene brke na gobci, ako se le jedne dlake dotakneš, takój strese z glavo.

Prigovor pravi: Kar mačka rodi, rado miši lovi. In res so mačkam miši najljubša jed; zatorej si je človek mačko udomačil, da mu preganja te male in zeló nadležne požeruhe. Razven miši lovi mačka tudi mlade ptičice, na polji se poloti še celó jarebice in mladih zajcev. Pri ljudéh se je priučila na kuhane jedi, najljubše jej je vender le mesó, a tudi mleko rada pije.

Lepo je gledati mačko, kadar lovi miši. Sede za mišjo luknjo takó, da je miška na ugleda precej, kadar pride iz luknjice. Mačka ne gane z nobeno dlako, celó z repom ne migne. Ako se miška le gane v svojej luknji, že jo je slišala in čutila mačka. Zdajci stisne in vprè oko na luknjo. Počasi se prikaže mišja glava iz luknje, že se svetijo njena črna očesca — ali mačka še ne skoči, prezgodaj je še, miška bi znala pobegniti. Miška ne čuteč nevarnosti, pokaže se iz luknje. Kakor blisk skoči zdaj mačka — in uboga miška se zvija in cvili v njenih krempljih. Ako mačka ni lačna, igra se še dolgo z ujeto miško, predno jo zadavi.

Razne stvari.

Drobtine.

(Znamenite osobne občutljivosti.) Francoski kralj Henrik III. ni mogel biti v sobi, kjer je bila kaka mačka. — Učenjaka Erazma je stresla mrzlica, kadar koli je ugledal kako rjbo. — Slavni jezikoslovec Scaliger se je tresel po vsem životu, če je videl kakega raka. — Zvezdoznanca Tycho de Brahe-a je prijel krč, če je ugledal kako lisico, ali pa kacega zajca. — Duhoviti vojvoda Eperonski je omedlel, če je ugledal belega zajca. — Kancelar Baco je vselej jokal, kolikorkrat je mrknila luna. — Angleški naravoslovec Boyle se je zamaknil, če je slišal žuboreti vodo, ki je tekla iz kake pipe. — Lamotte de Woyer ni mogel slišati godbe, a nasprotno je bil vesel, če je gromelo. — Guimond la Touche je dobil krčni smeh, če je ugledal ježa. — Zdravnik Peucker je postal popolnoma nezavesten, če je vohal jesih. Necega kmetskega dečka v Rodach-u je metala božjast, kadar koli se je dotaknil kacega denarja. — j —

(Različne iznajdbe.) Leta 1317. je iznašel Salvino degli Armati očala.

Leta 1440. je izumil Janez Gutenberg tiskarstvo.

Leta 1605. je izumil Drebhel prvi toplotmer.

Leta 1608. je napravil J. Lippershey prvi daljnogled.

Leta 1655. je napravil Huygens prvo uro z nihalom; okolu leta 1500. pa je napravil Peter Henlein prvo žepno uro.

Leta 1711. se je prvič igralo na klavirji.

Leta 1753. je izumil Benjamin Franklin strelovod.

Leta 1768. je izumil James Watt parni stroj.

Leta 1782. sta napravila brata Montgolfier prvi balon.

Leta 1785. je izumil Maikle mlatilnico.

Leta 1803. so izdelali na Angležkem prva jeklena peresa.

Leta 1814. so razsvetlili Angleži prvič ulice obširnega mesta Londona s plinom.

Leta 1818. je plul prvi parnik po imenu „Savannah“ po atlantiškem oce-

anu. Istega leta so vlili v Parizu prve sveče od stearina.

Leta 1825. je stekel prvi železniški vlak, ki so ga vlekli konji, a 1830. l. je stekel prvi železniški vlak na paro po Angležkem.

Leta 1833. je iznašel F. Kammerer žveplenke. Prvi jih je javno prodajal nek trgovec na Dunaji.

Leta 1846. je izumil Elija Howe šivalni stroj. Drugi enaki stroji so bili znani vže od 1829. leta. — j —

Slovstvene novice.

* Odkritje Amerike. Predelal H. Majar. Poučno zabavnaknjiga v treh delih, o: I. Kolumbu, II. Kortesu, III. Pisarju. V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayer in Fed. Bamberg. 1884. 8°. 436 str. — To je naslov najnovejšej knjigi za našo slovensko mladino. Papir je lep in močan, tisk pravičen in vsa vnjanja oblika prijetna in prikupljiva. Vsebinska knjige bode starejšim našim čitateljem znana, ker večina jih je izvestno v mladih letih v nemškem jeziku prebirala Campejevo „Odkritje Amerike.“ Mi to knjigo priporočamo posebno za šolske knjižnice in darila slovenskej mladini. Cena 1 gld. 60 kr.

* V založbi J. Krajca v Novomestu so izišli tri zvezki „Narodne Biblioteke,“ to je: 10., 11. in 12. snopič. 10 snop. obseza „Koliščine in stepe,“ posl. Fr. Cegnar. — 11. snop. Povest „Za kruhom“ poslovenil P. Miklavc. — 12. snopič. „Spisi Andrejčkovega Jožeta.“ — Cena vsacemu snopiču je 15 kr. Umeje se, da Krajčeva „Narodna Biblioteka“ je namenjena za odrasle, razumne ljudi, a ne za našo malo, nežno mladino. Priporočamo jo zatorej vsem razumnikom našega domačega slovstva z željo, da bi omenjenim zvezkom skoraj sledili še drugi, ter nam tako narasla „Narodna Biblioteka“ v lepem številu, kakor jo imajo vže vsi drugi izobraženi narodi.

* Aritmetika za nižje gimnazije. Spisal dr. Fr. vitez Močnik. Poslovenil J. Celestina. Drugi del. V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayer in Fed. Bamberg 1884. 8°. 146 str. —

* Geometrija za nižje gimnazije. Spisal dr. Fr. vitez Močnik. Poslovenil J. Celestina. Drugi del. V berilo vtisnenih je 94 slik. V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayer in Fed. Bamberg. 1884. 98 str. — To sta dve knjigi za naše srednje šole, kateri pozdravljamo z največjim veseljem, ker nam jih je bilo neobhodno potreba. Trudoljubivi gosp. Celestina si je s prestavo

teh knjig pridobil veliko zaslugo v našem domačem slovstvu, zatorej je naša dolžnost, da ga podpiramo s tem, da njegove na slovenski jezik preložene knjige širimo ne samo v šolske, nego tudi v druge izobražene kroge našega slav. občinstva. Posebno pripočamo obe knjigi našim slovenskim ljudskim učiteljem v njih nadaljno izobraževanje, koristilo jim bode to pri marsikateri nalogi v ljudskeji soli.

Rešitev zabavne naloge in skakalnice v 8. „Vrtčevem“ listu.

Rešitev zabavne naloge:

Ana — žensko krstno ime;

Vile — kmetijsko orodje;

Sobota — dan v tednu;

Telovnik — moška obleka;

Roka — del človeškega telesa;

Izidor — moško krstno ime;

Jagoda — okusen sad;

Amen — zadnja beseda v očenašu.

Začetne črke od zgoraj nizdolu čitajoč jih dadó ime mogočnega cesarstva: **Avstrija!**

To nalogo so prav rešili: Gg. Fr. Zadravec, učit. pri sv. Andraži v slov. gor. (Štir.); Jos. Budal, učit. v Višnjeviku (Goriško); Jos. Osana, orgljar pri sv. Duhu nad Krškem; Alojzij Vakaj pri sv. Ani v slov. gor. (Štir.); Fr. Ks. Krušič na Savi pri Celji; Marko Kovšca, učit. v Kropi; Josip v (?); And. Grenkovič v Lj.; Jos. Jazbinšek, učit. priprav. v Mariboru; Jak. Štoka, trg. pom. v Kontavelu; Evgen Troha, gimn. v Mariboru; Rih. Kokot, dijak v Pišecah (Štir.); Janko Potočnik, Mir. Pučelik, dijaka — Janez Trepel in Fr. Mehtig, učenca v Gornjem gradu (Štir.); Jan. Mihelčič, Fr. Jordan, Štef. Plut, J. Malnarič, Ant. Mišič in G. Slobodnik, dijaki v Novomestu; Rih. Brešar, Jan. Gestrin in Rih. Schumi, dijaki v Ljubljani; Fran in Jos. Krajnc na Krškem; Iv. Zupanec, učence na Mirni; Rud. Debevec, Ant. Zoré, Fr. Schwarzbach, Karl Pohlin, Ant. Koželj, Miha Kosec in Jan. Staré, učenci v Kamniku; Rob. Kupnik, učencec v Vojniku (Štir.); Janko Sajovic, učencec v Kranji; Jul. Zager, Fr. Gregorec in Fr. Kot, učenci v Žavci (Štir.); Tone Šalamon, učencec pri sv. Andraži (Štir.); Fr. Goričar, Fr. Tratnik, Ant. Ramsak in Matevž Bider, učenci na Gorici (Štir.); Ig. Hauptman, Jan. Witzman, Jos. Korman, Iv. Patzer in Iv. Stapajnik, učenci pri D. M. v

Puščavi (Štir.); Fr. Dobršek, Jan. Zdolšek, M. Berglez, Jur. Dobovšek, Fr. Vrečko, And. Kralj, Jos. Ipavc, Fr. Kartin in Fr. Drogenig, učenci v Št. Jurji ob juž. žel. (Štir.); And. Drogenig, učencec mešč. šole v Celji; Mir. Korén, učencec v Planini; Andrej Vičič, Jože Breg, Teodor Jeniček, Tone Haložan, Mat. Vičič, učenci v Slivnici pri Mariboru. — Gospa M. Tanškova v Brežicah (Štir.) in Jean. Goeken na Dunaji; Gizela pl. Latterer v Ljubljani; Leopoldina Ličan v Il. Bistrici; Ljudevita Papež na Jesenicah; Apolonija Toman v Ljubljani; Felicita Šavnik v Biljah (na Goriškem); Maricka Božič, pevka v Žiréh; Ana Pirc, gosp. v Vel. trnu; Sabina Serajnikova v Prihovi (Štir.); Matilda Irgl v Terbovljah (Štir.); Julijana Puh pri sv. Andraži (Štir.); Lini Kaligar pri sv. Križi pri Kostanjevici; Mar. in Rozalija Potočnik v Sori; Zefa Petelin, Micika Lekše, Urša Praznik in Marija Tratnik, učence na Gorici pol. Mozirja (Štir.); Mic. Breznik, Mic. Markuš, Anička Črncič in Terezika Hujdec, učence pri Mariji Snežni (Štir.); Lojza Vrečko, Ant. Kavčič, Otil Kavčič, Terez. Lubaj, Mic. Pisanec in Mic. Vučnik, učence v Št. Jurji ob juž. žel. (Štir.).

Rešitev skakalnice:

Na tujem.

(Zložil Simon Jenko.)

Na strmo višavo,
Na goro jaz grem,
Pogledat v daljavo
Prot južnim straném.

Kjer reke so zdrave,
I bele cesté,
Cvetoče planjave,
Pa évrsti ljudjé.

Prav so jo rešili: Gg. Ant. Žagar, učit. na Gorici p. Mozirja (Štir.); Taborski; Josip v (?); Marko Kovšca, učit. v Kropi; Jos. Osana, orgljar pri sv. Duhu nad Krškem; J. Mihelčič, Štef. Plut, Fr. Jordan, Ant. Mišič, Gjuro Slobodnik in J. Malnarič, dijaki v Novomestu; Ljud. Plavšak v Terbovljah; Janko Sajovic, učencec v Kranji; Rud. Debevec, učencec v Kamniku; Jul. Zager, Fr. Gregorec in Fr. Kot, učenci v Žavci (Štir.); — gospá Marija Tanškova v Brežicah; Ana Pirc, gospodična v Vel. trnu; Serafina Pirc, gospodična na Dunaji in Mar. Božič, pevka v Žiréh.

„Vrtčev“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčev“, mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič**. — Natisnila Klein in Kovac v Ljubljani.